

Hvem deltar i voksenopplæringen?

Hvem deltar i grunnopplæring for voksne, hvordan er opplæringen organisert og hva skjer med de som fullfører utdanningen? Dette er noen av spørsmålene som NOVA har undersøkt i en kartlegging av voksne i grunnopplæringen.

RAPPORT | SIST ENDRET: 05.06.2013

Tittel:

Voksne i grunnskole og videregående opplæring

Rapporten:

Voksne i grunnskole og videregående opplæring

Forfatter:

Marianne Dæhlen mfl.

Utgiver:

NOVA

År:

2013

Forskerne har kartlagt de voksne deltakerne fra og med skoleåret 2004-05 til og med skoleåret 2008-09, til sammen fem skoleår.

Flest innvandrere i grunnskoleopplæringen

Ni av ti deltakere i grunnopplæringen, og omtrent en tredjedel av deltakerne i videregående opplæring hadde innvandrerbakgrunn. Gjennomsnittsalderen for deltakerne i grunnskoleopplæringen sank noe i perioden

femårsperioden. Snaut halvparten av deltakerne i grunnskoleopplæringen mottok spesialundervisning.

Opplæringstilbudene i grunnskolen skjer hovedsakelig på dagtid, og sjelden som nettbasert undervisning. Tilbudene i videregående gis i større grad på kveldstid, og omtrent halvparten av de studieforbereende tilbudene tilbys nettbasert.

Språk er en utfordring

Manglende faglige og språklige forutsetninger er den vanligste årsaken til at deltakere med innvandrerbakgrunn ikke fullfører grunnskoleopplæringen. Av de som fullfører er det omtrent halvparten som fortsetter i videregående opplæring.

Deltakere på helse og sosialfag fullfører i størst grad

Halvparten av deltakerne i videregående fullfører opplæringen og de fleste som fullfører tar helse- og sosialfag. Fullføringsgraden er litt høyere for kvinner enn menn, og litt høyere for deltakere med innvandringsbakgrunn enn for de med etnisk norsk bakgrunn. De viktigste årsakene til frafall i videregående er:

- faglige og språklige problemer
- tap av lønn/arbeidsforpliktelser
- mangel på læreplasser.

40 prosent av deltakerne med oppnådd studiekompetanse begynte i høyere utdanning. Andelen er langt lavere blant deltakere med yrkeskompetanse.

Mange uten tilknytning til arbeidslivet

Kun 15 prosent av deltakerne i grunnskolen har regelmessig tilknytning til arbeidsmarkedet, med en minimumsinntekt tilsvarende to ganger folketrygdens grunnbeløp (2G), mens omtrent 75 prosent av deltakerne i videregående har inntekt på dette minimumsnivået.

Lærere mangler kompetanse i voksenpedagogikk

Lærernes utdanningsnivå er stort sett på bachelornivå (allmenlærere) i grunnskoleopplæringen, og i videregående er det i tillegg en del på masternivå. Lærerne har imidlertid i liten grad formell kompetanse i voksenpedagogikk, flerkulturell pedagogikk eller norsk som andrespråk.

Høye ambisjoner om rask gjennomføring

Deltakerne i grunnskoleopplæringen er ofte misfornøyd med progresjonen i opplæringen, men lærerne mener disse har for høye ambisjoner om rask gjennomføring, ved at de ofte overvurderer sin egen kapasitet.

Deltakerne i videregående opplæring er gjennomgående fornøyde med tilbudene, men det er særlig vanskelig

for deltakere med innvandringsbakgrunn å skaffe læreplass.

Ni av ti kommuner og alle fylkeskommunene gir informasjon om opplæringstilbudene, primært gjennom Internett eller brosjyrer, men også noe muntlig. Informasjonen er hovedsakelig på norsk. Bare tre av de 15 fylkeskommunene som deltok i undersøkelsen har informasjon på engelsk, somalisk og/eller samisk i tillegg til norsk.